

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolljo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Občni zbor „Narodne tiskarne.“

V nedeljo 27. maja občni zbor „Narodne tiskarne“ v Ljubljani nij mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo akcij vloženih in premalo akcionarjev udeleženih.

Zatorej se razpisuje nov občni zbor delniškega društva „narodne tiskarne“ na dan

17. junija 1877

ob 10. uri do pólne dne, s pristavkom, da po §. 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočnih delničarjev in število od njih zastopanih glasov.

Od upravnega odbora.

Vojska.

Še nij poročilo, da bi bil ruski car osvojitelj naših bratov Jugoslovanov, prišel na Dunav ukazati svojim vojskam odločni klic: „naprej!“; še se le množe vesti, da je vsled velicega deževja zadnjih dnij voda na Dunavi in v vseh rumunskih rekah tako ogromno narasla, da začasno vse napredovanje vojnih priprav miruje, — pa že čitamo po vseh turkoljubnih novinah le sama javkanja, da se Turčija z vojno tako slabo vlada, da utegne v malih tednih velike smrtonosne udarce dobiti.

To bi nas Slovane moglo le veseliti, ali poleg tega nas Avstrijce vendar tudi nekako s skrbjo navdaje, če vidimo ob enem, kako nemški judje in magjarski stekliši burno zahtevajo vojsko zoper naše brate Ruse. V tem nij mogoče dovolj energično naše avstro-slo-

vanske želje naglašati, da bi se naši odločilni krogi tem pogubnim klicem ne udajali, — kar vendar upamo trdno, da se ne bodo.

Iz Azije telegrami poročajo, da ruske vojske, kljubu turškim prizadevanjem, Kavkazce ob morji na upor vzdigniti, vedno v notranje napredujejo. Ruski general Oklobšiev je 29. t. m. vzel visočine pri Sammebaghu, na desnem krilu turške vojske. Mala ruska kolona je bila poslana, da je prebivalstvo v Kabuleti odrezala od opozicije Turkov, in je kljubu vsem težavam zasela pozicije šest ruskih „vrst“ od Hatluderi. — To vse kaže, da je tam res kmalu velike bitve pričakovati.

Turško poročilo, da so osmanske čete zopet zavzele od Rusov osvojeni Ardahan, potrjuje sicer oficijalen telegram iz Carigrada, ali ravno tako odločno pravi telegram iz Peterburga 30. maja, da je to turško trjenje absolutno neresnično. Kmalu bomo videli, kdo ima prav, mi menimo, da gotovo Rusi.

Dunajski „Tagblatt“ je zvedel, da je turški poveljnik v Aziji, Muktar-paša, o čegar nesposobnosti so vsa glasila jedne misli, odstavljen od poveljništva. Drugi pravijo, da se je Turkom kar izgubil, da še ne vedo, kje stoji!

„Slovenski Narod“ je stopil s korespondenčnim bureau-om na Dunaji v zvezo in tako bode naš list zdaj vsak dan prinašal naravnost izvirne telegrame o najvažnejših dogodkih na bojišči, prvi mej tukajšnjimi časopisi.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 31. maja. Telegram turške vlade, da je Ardahan Rusom zopet

odvzet, je skoro gotovo neresničen, ker depešam, ki so denes iz Tiflisa sem došle, o tem nij nič znano. V Kavkazu so nekateri uporni kraji zopet k pokorščini prisiljeni. Nov upor je nastal v okrajih ob Tereku, ali uporniki so bili razpodejeni, uporniške kule razdejane. Vedno deževanje zabranjuje nadaljnje gibanje.

Kaj treba posebno našim županom po kmetih pa tudi drugim našim rodoljubom vedeti

za prihodnje volitve v deželni zbor Kranjski.

C. kr. deželna vlada Kranjska je uže odločila, da volitve 16 poslancev, ki jih volijo kmetske občine, bodo 7. dne malega srpana (julija), — volitve 10 poslancev, ki jih volijo mesta, trgi in zbornica kupčijska bodo 10. dne julija, — volitve 10 poslancev velikega posestva pa 14. julija.

Do volitev poslancev samih je tedaj še dobrih 5 tednov. Ali do volitve zaupnih (volilnih) mož, ki si jih kmetske občine izbere, da potem oni volijo poslanca v deželni zbor, je le še malo dnij.

Po sedanjih postavi je namreč pri volitvi poslancev dvojni razloček: veliki posestniki, mesta in trgi pa zbornica kupčijska volijo kar naravnost svoje poslance v deželni zbor, — kmetske občine pa ne volijo kar naravnost poslancev, ampak one volijo najprej zaupne može in ti še le gredo potem poslanca voliti, in za to se ti zaupni možje vsake občine imenujejo volilni možje; oni so tedaj prav za prav volilci poslancev. Po takem gre poslanec kmetov skozi dvojno reščeto: kmetje namreč, ki

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Dvanajsto poglavje.

(Dalje.)

„Kaj!“ vskliknila je Jerica, „oni —“

„Ne, ne! oni me nij oslepil,“ vzkliknila je Emilija. „Bil je le nesrečni slučaj. Zgrabil je po kolinski vodi, ki jo je bil ravno imel v roki. Na mizici je bilo več steklenic; v naglici je zgrabil steklenico hudičevega olja, ki jo je bila gospa Ellisova slučajno prinesla v mojo sobo. Steklenica je imela debel steklen zamašek in roka se mu je tresla in vlil mi je vse —“

„V oči?“ zakričala je Jerica.

Emilija je prikimala.

„O, uboga Emilija!“ vskliknila je Jerica „in ubogi nesrečni mladenič!“

„Nesrečen zares!“ vskliknila je Emilija. „Jerica! pomiluj ga iz vsega srca, kajti osoda njegova je bila hujša od moje.“

„Oh Emilija! kako silovita je pač bila vaša bolečina. Kako ste je mogli pretrpeti in preživeti?“

„Ali misliš bolečino, ki so mi jo delale oči? Ta je bila zares huda a še dosta hujša je bila srčna in dušna bolečina!“

„Kaj se je zgodilo z njim?“ vprašala je jn Jerica. „Kaj je počel gospod Graham?“

„Natanko ti ne morem povedati, kar je sledilo. V svojem tadanjem stanju nijsem mogla vedeti, kako je oče ravnal s svojim pasinkom. A lahko si misliš. Izpodil ga je izpred svojih oči; in lahko si misliš, da tega nij storil posebno dobrotljivo, ker je sedaj razen grdi hudobij, katere mu je očital, bil je nesrečni povod slepoti svoje hčere.“

„Kaj nikdar več nijste slišali o njem?“

„Da. Po blagem doktorju, ki edini je poznal vse okoliščine, sem izvedela čez dolgo časa, da je šel v Južno Ameriko. In nadejaje

se, da bodem še enkrat stopila v zvezo z ubogim pregnancem, ter mu zagotovila svojo neprestano ljubezen, opomogla sem se siloma iz hude bolezni in slepote. Doktor sam je upal nekoliko, da mi bode zopet ozdravil oči, ki so se res zboljševale. Minolo je več mesecev. Blagi moj prijatelj je jako marljivo in stano vitno poizvedoval ter nazadnje izvedel bivališče in naslov nesrečnega mladeniča. S pomočjo gospe Ellisove, katero mi je usmiljenje sedaj popolnem pridobilo, pisala sem mu, ter ga prosila, naj se vrne. Kar so bile uničene vse moje nade na zemlji. Umrl je v tuji deželi, zapuščen, brez postrežbe in skrbi. Umrl je strahovite južne bolezni, ki zlasti tujce mori. Slišavši to, zbolela sem še hujše; in — oh! izjokala sem vse nade blagemu doktorju, ki mi jih je delal, da bode polagoma mi ozdravil oči!“

Emilija je prenehala. Jerica jo je objela in obe ste se močno oklenili druga druge! Britkost in žalost ste sklenili vezi močnejše nego poprej.

po postavi imajo pravico občinski odbor (soseskine može) voliti, volijo izmed sebe najprej in to v malo dneh zaupne (volilne) može in ti bodo, kakor gori rečeno, šli k okrajnemu glavarstvu 7. dne meseca malega srpana poslanca volit. Iz tega je razvidno, da od pravih volilnih (zaupnih) mož je odvisna srečna volitev poslancev, zato je treba, da volitev na drobno razložimo.

Kako se volijo volilni (zaupni) možje?

Volilna postava v §. 29. ukazuje to-le: Okrajno glavarstvo v vsakem okraji naroči vsacemu županu, naj mu pošlje imenik volilcev svoje občine, ki so pri zadnji volitvi občinskega odbora imeli pravico voliti odbornike. Tu pa po §. 15. volilne postave velja ta-le določba, da v občinah, kjer so trije voleči razredi, volijo vsi tisti sosesčani, ki spadajo v prvi in drugi voleči razred, — v občinah pa, katere nimajo treh volečih razredov, volite pa le prvi 2 tretjini volilcev, ki največ zemljiškega ali kakega drugega direktnega davka na leto plačujejo; le sem se prištevajo tudi tisti ljudje, kateri imajo po svoji osebni lastnosti v občini volilno pravico.

Ko je županstvo cesarskemu okrajnemu glavarstvu predložilo ta imenik volilcev, določi po §. 29. glavarstvo in potem naznani županstvu, koliko volilnih (zaupnih) mož ima izbrati vsaka občina posebej. Postava pravi, da na vsacih 500 prebivalcev se voli en volilen mož. (Župani pa tudi drugi rodoljubi, ki so imeli uže opraviti z volitvami v deželni zbor, vedo uže, koliko tacih zaupnih mož je bilo poprej v občini.)

Kedar je (po §. 30.) okrajno glavarstvo prejelo imenik sosesčanov, ki imajo pravico izbirati volilne (zaupne) može, določi okrajno glavarstvo dan, uro in kraj, kjer se bodo volili volilni možje, in pošlje k volitvi svojega komisarja, ki vodi volitev, pa vse to mora okrajno glavarstvo o pravem času županstvu naznani, da župan sosesčane, ki imajo pravico voliti, povabi, da pridejo zaupne može izbirati.

Ob dnevu volitve pregleda (§. 31.) cesarski komisar imenik volilcev, potem ga potrdi, da je prav sestavljen, pa tudi to potrdi, da so se volilci res sklicali.

Županstvo z okrajnim komisarjem se imenuje volilna komisija.

Predsednik komisije ima (po §. 39.) volilcem razložiti, kako se bode glasovalo in glasovi preštevali, pa jim tudi povedati, da vsak volilec naj voli može po svojem

lastnem prepričanju, brez ozira na kako zamero, po svoji vesti in najbolj vednosti na korist svoje občine. — Vsak volilec pove, kedar nanj vrsta pride, toliko imen, kolikor je treba volilnih (zaupnih) mož voliti. — Izvoljen je pa tisti za volilnega moža, kdor je dobil čez polovico glasov pričujočih volilcev.

To so poglavitne določbe one postave, po kateri se mora županstvo z volilci ravno tako držati kakor, ces. okrajno glavarstvo in njegov komisar. Naj si jih tedaj županstva in volilci vsi dobro vtisnijo v glavo, da se zoper postavo ne greši od nobene strani, kajti pred postavo ni razločka med c. k. okrajnim glavarstvom in občinskim županom.

Ker po tem naši bralci postavo poznajo, treba, da jim zdaj še marsikaj drugega na srce položimo.

V vsaki občini ali volilnem okraji je treba napraviti volilni odbor, to je, 3 ali 4 može ene občine ali fare, naj se pogovorijo in sklepajo, vzajemno in složno delati pri volitvah. Zato ni treba nobenega gosposkega dovoljenja. Ta domači volilni pododbor stopi v zvezo z glavnim odborom, ki se osnuje v Ljubljani in ostane z njim v zvezi tako dolgo, da so volitve pri kraju; on tudi vzame vso volilno reč v svojo roko in začne srčno in brez strahu delati, vsaj mu postava to dopušča in je dolžnost vsacega rodoljuba, ki ga je volja pošteno delati za „vero, dom, cesarja.“

V teh zborih se najprej sklene, kateri zaupni može se bodo za volilne može zbrali. To je pri volitvah v kmetskih občinah najbolj imenitna in poglavitna stvar, ker volilni može odločujejo, ali bode zmaga naša ali ne. Če imamo zanesljive, zvedene in poštene volilne može in ti vsi pridejo k volitvi poslanca, potem je volitev poslanca igrača. Oni se ne dadó premotiti, ne prestrašiti, ne podkupiti nikomur; oni stojijo trdno kot skala in ostanejo mož beseda. Zatorej prerešajte vse volilce cele občine ali fare in izberite si tiste za volilne može, ki so se uže pri prejšnjih volitvah držali kot poštenjaki in korenjaki, taki pa, ki so jo vam uže zvali in se skazali za figa-može, ali taki ki so družih misli, pustite pri miru in ne jemljite jih za volilne može. Vsaj se tacih mož, ki imajo srce za sosesko in ki njene težave in potrebe poznajo, ne manjka v nobeni občini. Mej te pa v prvo vrsto spadajo večidel duhovniki, zatorej jo boste najbolje zadeli, ako tudi nje volite za volilne može. Kakor se voli več ali manj volilnih mož, naj

se tudi ozir jemlje na to, da niso volilni može samo iz ene vasi, ampak iz več vasi cele občine ali soseske.

Ko je vse to prereševano in sklenjeno, potem se zapišejo vsacemu volilcu imena tistih mož, ki so se izbrali za volilne može. Tak listek se da vsacemu volilcu naše stranke. Nazadnje si volilci v roke sežejo in zaobljubijo, da pridejo vsi na dan, ko se bodo volili zaupni (volilni) može, vsi od prvega do zadnjega ob pravem času in na odločeno mesto. Zato je pa tudi sveta dolžnost vsacega župana, da vsacemu volilcu gotove napové dan, uro in kraj volitve, da je nihče ne zamudi. Verjemite, prijatelji, da od nasprotnikov ne bode manjkal nobeden; pomislite, da so te volitve prva stopinja do zmage! Opominajte in pokličite svoje sosesde in pojedite vkup na volilno vojsko!

Tem opominom dodajamo še prošnjo to-le: Kdor ima naš list, naj ga koj dá brati družim, ki ga nimajo, da spoznajo važnost volitve volilnih mož in potem spoznanji storijo svojo dolžnost. —

Kaj je pozneje treba vedeti in storiti, kedar pridejo volitve poslancev za kmetske občine, trge in mesta na vrsto — kar se bode godilo še le čez mesec dni — to povemo še le drugi pot. Izbiranje zaupnih mož, kateri dobijo nalogo voliti poslance, je zdaj pred vsem prva in poglavitna reč.

(Iz „Novic.“)

Vojna moč turške države.

VI.

Kedar hoté magjarski in židovsko nemški časopisi povedati, kako strašna je vojna turške države, takrat se grozé: „Počakajte, kedar Sultan razvije prorokovo zastavo, takrat pride joj in prajoj na Ruse!“ Ti ljudje mislijo namreč, da če Sultan zavijti črno prorokovo zastavo,*) bode po vsem orijentu začelo vreti in goreti, in da bodo brezštevila divja krdela iz treh delov sveta prihrula v Carigrad, da uničijo Ruse do zadnjega kozaka. A kar naravnost povemo, da kedor tako misli, mohamedanskih razmer ne pozna ter si domišljeva stvari, katere istini prav nič podobne néso.

Najprej je treba pomisliti, da bi taka neizurjena, slabo oborožena od vseh kotov in vetrov skupaj znečena soderga redno turško vojsko prej zadrževala nego podpirala. Samo tedaj, ko bi Turčija zmagonosno poplavlila sovražne rumunske in ruske dežele, bi jej taka sodrga v prilog hodila, da bi sovražnikove pokrajine plenila in pustošila.

A potem gre tudi v poštev jemati, da je vse pretirano, kar se pripoveduje o množici mohamedanskih fanatikov, ki bi se zbrali pod črno prorokovo zastavo.

Kajti naprej je treba pomniti, da je ves mohamedanski svet ločen v dva velika razkola, v Sunito, katerim se mej drugim prištevajo Turki, in v Šiite, katerih glavni zastopniki so Perzijani. Mej Suniti in Šiiti je večja razlika in večje sovražstvo, nego na pr. mej katoliki in protestanti; mej tema dvema razkoloma zijá propad, katerega nobedna prorokova zastava pokriti ne more, in če jo Sultan, verski glavar Sunitom, razvije, se ne bodo zbirali vsi mohamedanci okrog nje, ampak k večjemu nekoliko Sunitov.

*) Ta zastava nij zelena, kakor se navadno misli in piše, ampak črna.

„Jerica! jaz sem bila takrat posvetnakinja, ki je hrepenela po pozemeljskem veselju ter nij poznala drugega. Počela sem zopet čutiti svoje telesne moči, ter sem pred soboj imela nekoristno in nesrečno življenje. Še misliti si ne moreš, kako nesrečno so mi minevali dnevi. Od onega časa sem si često očitala, kako nesrečo sem napravila ubogemu očetu; ta res nij nikdar spregovoril o tem, a globoka britkost mu je zalivala srce, kolikorkrat se je spomnil na one strahovite dogodke v zadnjem času, katere, preverjena sem o tem, bi bil rad za ves svet zopet popravil.

„Nazadnje pa je videzni večni moji noči sledila jutranja zarja. Pokazala se je v podobi Kristusovega služabnika našega gospoda Arnolda. Ta je mojemu umu odprl oči, mojej umirjenej duši je prižgal luč vere, učil me je hoditi po poti udanosti, ter je moje slabotne

stopinje vodil k večnemu miru, ki uže na zemlji miga otrokom božjim.

„Posvetnim očem sem se zmerom nesrečna deva slepa, katerej je žalostna osoda vzela vse veselje. A toliko je razsvetljenje, mi podeljeno, da mi je vse drugače pri srci; — in radostna bi vskliknila kot je vskliknil oni, ki je v starih časih skusil zdravilno moč našega zveličarja: „Slep sem bil — sedaj pa zopet vidim.“

Jerica je pozabila napol lastne britkosti poslušavši Emilijino žalostno povest; ko je zadnja položivši roko Jerici na glavo, molila, naj bi tudi ta s pomočjo božjo potrpežljivo prenašala izkušnjo ter se zmerom bolj vkrepila in zboljšala, čutila je svoje srce prešinjeno srčne ljubezni in trdnega zaupanja, ki nas prevzamete le redkoma razen o času sile in težave; gotov dokaz, da le po trpljenji dospemo do popolnosti.

(Dalje prih.)

Zdaj je pa treba vedeti, da so Suniti tudi geografično ločeni, ker prebivajo v vzhodni in zapadni Aziji, a mej nje so Šiiti (Perzijani) zagoždeni.

Da bi se Suniti iz zapadne in južne Kine, iz zadnje Indije in iz malajskega otočja zbirali pod prorokovo zastavo, na to niti misliti njej. V Kini domača vlada mohamedance tako trdo drži, da, ko bi tudi hoteli Sultanu na pomoč iti, bi jih ne pustila čez mejo. Mohamedanci v zadnji Indiji in na malajskem otočju niso prav nič fanatični in nizozemska vlada jih ima popolnoma v svojih rokah. Res, da poleg tega prebiva še v sprednji Indiji pod Angleži preko 40 milijonov mohamedancev in tem bi Angleži komaj branili Turkom iti na pomoč. A ti se k sreči komaj zavedajo, da je Sultan po imenu njih verski glavar, tako da se Turki tudi od ondot ne-majo nadejati bog vedi kako izdatne udeležbe. Najbrž bi iz Indije prišlo nekoliko stotin pomorščakov, ki so na angleških vojnih in kupčijskih ladjah služili, a velike množice Indija Sultanu getovo ne bode na pomoč poslala. Prava Turčija se tukaj ne more v račun jemati, ker ta je itak uže vse oborožila „kar leze in kar grede,“ veliko več vojakov ne more zbrati pod svojimi zastavami, nego jih uže ima.

A kako je sè severno Afriko?

Tukaj je prebivalstvo res mohamedansko, a loči se v dve narodnosti, v Arabce in v Berbere, ki se ljuto mej soboj sovražijo.

V Egiptu so Berberi večji del koptiški kristijani in kar je mohamedancev, imajo od Turkov in Arabcev toliko prebiti, da jim svoje trpljenje ne pripušča misliti na to, kako bi Sultanu pomogli. Kedive ima dolžnost Sultanu poslati 15.000 pomožne vojne; dosedaj je poslal 9000, drugih 6000 mož je samo obljubil. S tem misli, da je uže bog vedi kaj storil in uže se čuje, da ne bode več vojakov pošiljal Turčiji, češ, da mora sueški kanal — čuvati. Egiptovsko, Turčiji na pomoč poslano divizijo vodi princ Hassan Paša, kateri je nekaterim nemškimi listom velikanski vojskovodja pred Bogom! No, to je res, da je princ Hassan Paša v Berlinu študiral ter pri pruskim dragoncih za — lajtenanta avanziral. A potem so ga poklicali domov, kjer so ga takoj za vojnega ministra naredili in v vojno zoper Abesince poslali. Abesinci so Hassana najprej prav neusmiljeno natolkli in naposled celo vjeli. Tak vojskovodja ruskim generalom ne bode glave belil.

V ostalih severoafriških deželah so arabski nomadje skoro v večnem boji z ondotnimi stalno naseljenimi mohamedanskimi prebivalci. — Samo Tunis in Tripolis bi utegnili nekoliko tisoč vojakov v Carigrad poslati. Tudi šerif marekanski je Sultanu 4000 mož obljubil. Sploh pa je treba vedeti, da bi se mohamedanci v severni Afriki pač dali fanatizirati — zoper Francoze v Algiriji a ne zoper Ruse! Tem mohamedancem so samo Francozje — neverni psi, te sovražijo in črté, a Rusov niti po imenu ne poznajo.

Da bi mohamedanski Zamurci se zbirali okolo prorokove zastave, ta je prazna. Zamurski narodje so v verskih zadevah sploh mlačni in o črnej zastavi Mohamedovej se jim niti ne sanja ne!

Drugače je z Azijo! Rusi imajo v Aziji mnogo mohamedancev pod soboj, ko bi se Turkom posrečilo te spraviti pod orožje zoper Ruse, bi utegnili ti velike sitnosti imeti, posebno v Kavkazu in v Krimu. A pomisliti je,

da so se ti narodje uže kolikor toliko privadili ruske vlade. To se jasno vidi iz tega, da se krimski Tatarji oglašajo za ruske prostovoljce, da so Rusi v Kavkazu oborožili zoper Turke cela krdela mohamedanskih Čerkezov in da celo Samilovi sinovi služijo kot višji oficirji v ruske vojski. Kar se tiče ostalih v Aziji pod rusko vlado bivajočih mohamedanskih Tatarov, je pomniti, da se ti prvič za sultana in njegovo zastavo premalo zanimajo in drugič — da ruski „jarem“ prilično voljno prenašajo, kar se najbolj iz tega vidi, da so Kirgizi celo jedno krdelo konjice ruske vojski na pomoč poslali. Nikoli pa se ne more dosti poudarjati, da znajo Rusi izvrstno pridobivati si ljubezen in simpatije mej azijskimi mohamedanci in sploh mej Azijati. Znani angleški popotnik W. H. Bellew pripoveduje, da mu bokarski romarji niso mogli prehvaliti ruske vlade v Turkestanu rekoč, da so Rusi sicer strogi, a vselej pravični vladarji, in zategadelj narodu bolj priljubljeni, nego domači despotični kani. „Es ist heute eine von ethnologen längst gewürdigte und auch von den politikern schon ziemlich allgemein zugestandene thatsache, dass die Russen ihren rivalen, den Engländern, in der behandlung ihrer asiatischen unterthanen weit überlegen sind; aber nicht nur bei ihren eigenen unterthanen, sondern auch bei den noch unabhängigen nachbarn sind sie eben so beliebt wie die Britten in der regel verhasst. Das urtheil der Chinesen über beide nationen ist hiefür nur eines aus vielen beispielen“ — piše Hellwald.

Iz ruske Azije se torej Turčija nema nadejati pomoči. To nam tudi zgodovina kaže. Tudi v prejšnjih rusko-turških vojnah so Turki Mohamedovo zastavo razvijali, a brez posebnega uspeha. Zbralo se je sicer vselej nekoliko fanatikov okrog nje, a ko so se zasvetili ruski bajoneti in ruski topovi, jim je prešlo vse versko navdušenje in zginil je ves njihov pogum kakor pomladanski sneg na solncu. In predno so jih mogle ruske čete prijeti, so zbežali s prorokovo zastavo vred in najprvi v bežanji so bili mohamedanski popje sami, tisti, ki so jih prej podžigali zoper Ruse.

A tudi iz Kelata, Afganistana in iz vzhodnjega Turkeстана se Turki nemajo nadejati pomoči. Kelat ima malo prebivalcev in še mej temi je mnogo Šiitov; v Afganistanu prevladuje ravno sedaj ruski vpliv zoper Angleže in Kelatski vladar jim je ravno sedaj „sveto vojno“ napovedal. In iz vzhodnjega Turkeстана, ki bi sicer gotovo Turkom pomagal, se ravno sedaj poroča, da ga napadajo Kitajci, kateri si bodo to državo prej ali slej gotovo podvrgli. Iz tega se vidi, da so tisti telegrami, ki so zadnje čase na vsa usta svetu poročali, da bode kašgarski vladar Ruse napadel ter da je uže svojega poslanca v Carigrad poslal — kolikor toliko samo „pia desideria“ Angležev in Magjarov, kajti kašgarski vladar ima sam čez glavo posla zoper Kitajce in bode vesel, če ga bodo Rusi v miru pustili.

Od črne zastave prorokove tedaj nemajo Turki niti iz Azije, niti iz Evrope, niti iz Afrike nobene izdatne pomoči pričakovati in divja krdela, katera nekateri turkoljubivi žurnalisti vidijo okrog Mohamedove zastave zbirati se, se bodo zbirala samo na nedolžnem papirju peštanskih in dunajskih židovskih novin!

A. K.

(Dalje prib.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. junija

Državni zbor je v zadnji seji obravnaval v drugem branji postavlo o zidanju železnice iz Dunaja v Aspang in dotično vladno predlogo sprejel.

Odbori za nagodbene postave imajo zopet seje, a tajne, ne javne, kakor ogerski.

Dunajska „N. Fr. Pr.“ piše: „V današnji krizi imajo Nemci in Ogri vse uzroke, složni biti in o tem paziti, da kakova slovanska politika v Avstriji ne prevlada.“ — Glejte no!

Češki politični listi vsi: „Pokrok,“ „Politik,“ „Narodni Listy,“ „Brousek,“ „Posel z Prachy,“ „Čech,“ itd. so bili v torek konfiscirani, ker so prinesli zahvalno adresu, katero so češki deželni in državni poslanci poslali ruskemu slavjanskemu blagotvornemu komitetu v Moskvi. Zarad tega tudi mi adrese ne moremo prinesiti, da si dunajski listi vsi polemizirajo proti njej.

Vnanje države.

Ruske diplomacije glasilo v Britelju „Nod“ piše: Edini cilj Rusov ostane resno zboljšanje stanja kristijanov v Turčiji z obširnimi in izdatnimi garancijami, nego so jih prej diplomatični programi zahtevali. Da ta namen doseže, Rusiji niti treba angleških interesov dotikati se, temuž hoče britanske interese čuvati. Odgovor Rusije bode britanski kabinet celo pomiril.

Iz **Carigrada** se poroča, da je turška vlada diplomatom evropskim izgovarjala se, da je zadnje dni zavoljo tega toliko ljudi zapreti dala, ker se je velika zarota proti sultanu našla. V resnici pa pravi „Pol. Corr.“, da o kakej zaroti niti nobenega govora. Šlo je le za to, da so vladajoči Turki s pota spravili Mithadove prijatelje in pristaše. Torej razjedalni notranji boji.

Novo **grško** ministerstvo je sestavljeno. Komunduros je predsednik in ima vnanje stvari, Papamihalopulos finance, Petimezas vojno, Nubalis pomorstvo, Kontostavlos pravosodje, Nataros nauk. Stranke Trikupis in Delinjanis so obljubile novemu (vojnemu) ministerstvu svojo podporo.

Na **Francoskem** nova vlada postavlja večidel bonapartiste za prefekte. „Moniteur“ pravi, da Mac-Mahon tudi potem ne bode ostavke dal, ko bi novih težav, ki si jih je naredil, ne premagal. On ostane na svojem mestu, dokler njegov čas ne izteče.

Dopisi.

Iz Slovenske Bistrice 28. maj.

[Izv. dop.] Dne 26. t. m. je naše mesto obiskalo 65. dijakov mariborske gimnazije, ki so prišli semkaj obhajati letošnje „majales.“ Da si vreme nij bilo baš popolnem ugodno, vendar zabilježim ta dijaški izlet kot jako prijetno epizodo iz našega vsakdanjega življenja kot veselico, ki nas je živo spominjala nekdanjih mladih dni. Preobširno bi bilo popisovati posameznosti tega izleta, prijazni, veseli sprejem, brezštevilne šopke in vence ter nežne roke, ki so jih darile, od tukajšnjih gospa jako gostoljubno in okusno osnovani „picknick“ na našem sončnatem „Tivoli“ itd. poudarjati hočem le to, da se je izlet vršil vseskozi v najlepšem redu, da so si dijaki svojim obnašanjem pridobili obče simpatije in da se ta izlet nij zlorabil za politične demonstracije. Na večer so dijaki aranžirali komers, katerega se je tukajšnje prebivalstvo tako obilno udeležilo, da so bili prostori pretesni. Program je bil zanimiv, objektiv in je v poštev jemal obe narodnosti. Vrstile so se nemške in slovenske pesni, nemški in slovenski govor. Prvega je govoril mladi g. Gučer (naj ne bode nevoljen

zbog te pisave!) družega g. A. Krajnc od Male Nedelje. Oba sta se skazala kot dobra govornika in gospod Kranjc si je svojim prav dobro sestavljenim in živo predavanjem govorom pridobil priznanje celo pri naših mestjanih, ki ne slove baš kot fanatiki Slovanstva. — Po končanej besedi se je pričelo živahno plesanje, ki je trajalo pozno v jutro. Dijaki so i v tej stroki pokazali, da svoje proste ure prav uspešno posvečujejo lepim vedam in se marljivo vežbajo v petji, plesu itd. ka se sicer prečestokrat pogreša. Hvala za izlet in zabavo, ki je nam vsem, zlasti pa nekaterim zastopnicam krasnega spola v veleživem spominu!

Z Dunaja 31. maja [Izv. dopis.] Našim turškim Magjarom je uže mnogo óne korajže v hlače zdrknilo, s koje so leto i dan na veliko Rusijo psovali. Varanje o Turčiji, o kojej so si domišljevali velikanskih uspehov naprotiv Rusiji, jim je sedaj uže očito, i velik strah jih obhaja tim dalje tim huje. S Turčijo pade zadnji steber magjarskih nadej, i akoravno še v slednjem trenutku „P. Lloyd“ kliče na pomoč celo Evropo proti „strahovitej“ Rusiji, vendar je uže sam preverjen, ka je Turčija nepogojno izgubljena. Kajti „P. L.“ sam priznava, da nij države v Evropi, ki bi mogla Turčiji pomagati. Angleška se ne bode brigala za Turčija, dokler nijso v nevarnosti Carigrad, sueški prekop, Dardanele; Francoska ima važne uzroke zarad — Nemčije varovati strogo nevtralityeto i mej Nemško i Rusko obstojé prijateljski ozri o kojih si tudi Magjar ne more zatistiti oči, da bi se pak Italija šla za Turke opekat, kedo bi to verjel. I tako smejo Magjari vsklikniti, da za Turčijo nij več Evrope.

„Zatuhla, neznosna čutila ovladajo politične (se ve da, magjarske) kroge v sedanjem trenutku odpočitka. Odpočitek je pogojen na pričakovanje odločilnih dogodjajev, a vse obče je čut, da se ničesa ugodnega ne more pričakovati, i da bi bilo bolje, dogodjajem ustavljati se, nego je pričakovati brez dejanja. Govorice, s kojimi del listov polni svoja predela, ker nema nič zanesljivega, i koje se pečajo z raznovrstnostmi dogovarjanj o demarkacijskih črtah, zaznamujejo se nam (Magjarom) kot popolnoma neistinite. O tej zadevi se ne bode niti kaj stipuliralo, i ako bi se v duhu stavile Rusiji meje, vendar nij države, ki bi se protistavila, ako je Rusija na tem, da prekorači mejo. Stoprv takrat, kedar je kakov odločilen dogodjaj na Donavi dogodil se, imajo sledeti diplomatična odločenja. Mej tem poganjapanslavistična setev vedno več biljk, i bilo bi čudovito zaslepljenje, iz vida pustiti nevarnosti, kijih ima panslavizem za Evropo.“ Tako so muči jeden zadnjih „P. Lloidov.“ Da Turčija razpada, nam je prav, ka uvidevajo uže Magjari, da bi pak slavjanstvo imelo nevarnosti za Evropo, se nam ne dozdeva tako strahovito — i zakaj bi sto milijonov Slavjanstvo ne smelo igrati kake večje uloge, ako si tako usoja igrati štiri milijonov Magjarov?

Strašna vika in krič je po izdanji češkega naroda adrese na moskovski slavjanski komitet.

Vsi dunajski časopisi psujejo iz vse duše na vrl češki narod. Da je Rieger, ki je sestavil zahvalno adreso na Ruse, drznil se trditi, ka ima sedaj Slavjanstvo igrati veliko ulogo, to je razkačilo Nemce. In zakaj? Mar je Slavjanstvo istinito takov strah za Nemštvo? Da bi se Slavjanstvo osvetilo nad Nemci, za zdaj nij pričakovati. Po naturnem pravu razvijati se, bode pak vendar tudi nam Slavjanom dovoljeno?

Ko so turški nesnažni softe bivali v Budim-Peštu, ko se je cel magjarski narod sukal okolo teh turških nesnag navduševaje se za azijsko druhal ter poudarjaje, ka je Turek pobratim Magjarov, ko so vihrale v glavnem mestu onkraj Litave turške zastave in se je iz vse duše psovalo in rovalo na Slavjanstvo, kje ste bili takrat nemški židje sè svojim gnjevom in strupom? Nij li bilo to magjarsko-turško praznikovanje preje „veleizdaja“ nego nedolžne simpatije češkega naroda za slovanske brate v Rusiji? Vidiš, nemški žid, kako si krivičen! In vi Magjari radi bi celo našo državo našuntali zoper Ruse v korist Turške, akoravno je v Avstriji čez 16, reci čez še st najst milijonov Slavjanov, kojih vseh srca bijejo za rusko zmago? A kakov razložek je mej navdušenostjo avstrijskih Slovanov do bratov Rusov in ono Magjarov in židovskih Nemcev do divjih Turkov?

Avstrijski Slavjan je navdušen za Rusa, ker je šel v boj za svobodo, vero svojega tlačenege brata, ker je Rus podvzel veliko delo razširiti civilizacijo v orijentu, kjer je vladal sto in sto let krut barbarizem uničevaje, tep-taje vse, kar mora biti svetega tudi neizobraženemu človeku. Magjar in židovski Nemec navdušujeta se za kletega roparja, požigalca, skrunitelja, barbara v najjasnejšem pomenu besede, a Slavjan avstrijsk za borilca prave svobode, za borilca vere, za uničitelja azijskega barbarizma. Res, lep razložek. P.

Domače stvari.

— (Veleizdaja.) Zadnji konfiscirani članek „Slovenskega Naroda“ z naslovom „Slovanstvo na brzovlaku“ in s podpisom „S—c“, izpoznava c. kr. deželna kot tiskovna sodnija ljubljanska, — kakor strmeč in čudeč se to beremo v uradnej „Laib. Ztg.“ — kriv veleizdaje po §. 58 lit. c. k. z. — Zakaj? o tem smo tako radovedni, da bomo ugovor vložili.

— (Volutev župana.) V nedeljo po polu dne so bile občinske volitve na Prevojih in je bil enoglasno izvoljen za župana g. J. Škofic, narodnjak. V tem kraji so uže dolgo čakali na volitev župana, ker je bil prejšnji župan L. Russ hud nemškutar.

— (Procesije) predvčeranjem se je udeležilo ogromno ljudstva, škof in načelnstva raznih oblastnij in družb.

— (Goljufi.) 4. pr. m. so prišli trije možje k gostilničarju Šnedicu v Posavec in mu rekli, da če založi 50 gld., dobi za 500 gld. dobro ponarejenih petakov. Založil jih je, a oni so pete odnesli.

Dunajska borza 1. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	59 gld. 35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	64 " 60 "
Zlata renta	71 " 05 "
1860 drž. posojilo	109 " 25 "
Akcije narodne banke	770 " — "
Kreditne akcije	137 " 30 "
London	126 " 50 "
Napol.	10 " 12 1/2 "
C. k. cekini	6 " — "
Srebro	111 " 50 "
Državne marke	62 " 10 "

sem bolnim moč in zdravje brez lek in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni: žoloden, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in predajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolje nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mesecev, odtar sem bil v brezupnem stanji. Trpel sem vsled prsnih i čut-nenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zspredilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku V.še tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmatjega tres nja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno pravi cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospodi! Vled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popomega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na dan, ko pri zdravilih.

Revalesscière posluha po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 1 gold. 50 kr., 2 funta 1 gold. 50 kr., 5 funtov 1 gold. 50 kr., 12 funtov 2 gold. 50 kr., 24 funtov 3 gold. 50 kr.

Revalesscière imenitna v puščah in Revalesscière-hocciatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu 120 tas 10 gl. 50 kr.

De Barry & Comp. na Dunaji, Walle-berggasse st. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih specijalnih trgovcih; tudi razpošilja du-ge na se kaže po poštnih nakazilih ali po listu. V Ljubljani Ed. Schr. J. Svoboda, i kar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Pro-četu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spjetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakovu Coravalo, pri drogeristu P. Rocca i v Bistri. Zadru pri Androviču. (103)

Tuji.

31. maja:

Evropa: Bonthillier iz Celovca. — Faneli iz Karlovca. — Lautman iz Beljaka.

Pri Slonu: Hirsch iz Zagreba. — Blitz iz Dunaja. — Strucelj iz Ilirske Bistrice. — Vodničar iz Gradca. — Schwinger iz Idrije. — Homer iz Dunaja. — Skočič iz Trsta. — Prinz iz Zagorja. — Rasch iz Dunaja.

Pri Malici: Krainer iz Kočevja. — Tegner iz Dunaja.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem nesškodljiva mast za kilove ali pretrgane od Bogom. Sturzenegger-ja v Herisau (Švica). Mnoga spričevala in zahvalna pisma se priagajo navodu. Razpošilja se v piskerčih po 3 gld. 20 kr. a. v. po B. Sturzenegger-ju samem, ali pa po deželnej lekarni g. E. Bir-schitzu v Ljubljani. (329—12)

ČASNIK D. URK „Narodne tisk. rne.“